

IAK formulier

1. Wat is de aanleiding?

Het Nationaal Preventieakkoord

2. Wie zijn betrokken?

Producenten en importeurs van sigaretten en shag, eigenaren van verkooppunten en verkoopmedewerkers van sigaretten en shag, jongeren, ex-rokers en andere consumenten van sigaretten en shagtabak worden geraakt door het voorstel.

De tabaksindustrie is in verband met artikel 5.3 van het WHO-Kaderverdrag inzake tabaksontmoediging niet betrokken geweest bij de totstandkoming van het voorstel maar kan door middel van internetconsultatie reageren op de voorliggende conceptregeling. Bij de weging van de inhoudelijke argumenten die worden aangedragen, wordt rekening gehouden met dit artikel.

3. Wat is het probleem?

Neutrale verpakkingen, ook wel plain packaging genoemd, is één van de maatregelen van het Nationaal Preventieakkoord. Het kabinet wil met dit akkoord een rookvrije generatie realiseren in 2040, waarbij geen enkele jongere meer tabaks- of aanverwante producten gebruikt. Bekend is immers dat deze producten ernstige gevolgen voor de gezondheid met zich brengen en de kans op voortijdig overlijden vergroten. Op dit moment is het mogelijk om op basis van kleuren en beeldmerken extra aandacht te trekken voor tabaks- en aanverwante producten, hetgeen de aantrekkelijkheid ervan bevordert en het tabaksontmoedigingsbeleid ondermijnt.

4. Wat is het doel?

In deze conceptregeling worden de nadere eisen gesteld aan de standaardverpakkingen van sigaretten en shagtabak. Het gaat daarbij onder andere over:

- De kleur van de binnen- en buitenzijde van de verpakkingseenheid, de buitenverpakking en het folie in een verpakkingseenheid;
- De kleur, het lettertype en de lettergrootte van de toegestane aanduidingen op de verpakkingseenheid en de buitenverpakking;
- De wijze van vermelden van de merknaam, de merkvariant, de barcode en de producentgegevens;

De regels voor deze standaardverpakkingen laten de geldende regels voor de informatieve boodschap, de gezondheidswaarschuwing en de gecombineerde gezondheidswaarschuwing op verpakkingen onverlet. Neutrale verpakkingen verminderen de aantrekkelijkheid van rookwaar en vergroten het bewustzijn van de schadelijkheid van het roken. Hierdoor worden in het bijzonder jongeren beschermd tegen een nicotineverslaving, hetgeen bijdraagt aan een succesvol tabaksontmoedigingsbeleid.

5. Wat rechtvaardigt overheidsinterventie?

De volksgezondheid van in het bijzonder jongeren is in het geding. Het kabinet is van mening dat de aantrekkelijkheid van sigaretten en shagtabak sterk verminderd moet worden. Door neutrale verpakkingen wordt voorkomen dat de verpakking een promotiemiddel is en wordt de zichtbaarheid van de gecombineerde gezondheidswaarschuwing vergroot. Dit draagt ertoe bij dat jongeren en ex-rokers minder verleid worden om sigaretten of shagtabak te kopen. Er is geen minder vergaand alternatief denkbaar waarbij hetzelfde doel kan worden bereikt, hetgeen overheidsinterventie in de vorm van deze ministeriële regeling rechtvaardigt.

6. Wat is het beste instrument?

Het kabinet heeft gekozen om via wetgeving neutrale verpakkingen van sigaretten en shagtabak verplicht te stellen. Er is breed draagvlak geuit voor neutrale verpakkingen aan de Preventietafel. Ook 49% van de Nederlanders steunt de wettelijke maatregel. De NVWA houdt toezicht op de Tabaks- en rookwarenwet en dus ook op deze regelgeving.

7. Wat zijn de gevolgen voor burgers, bedrijven, overheid en milieu?

De regeldrukgevolgen gelden voor producenten, importeurs en detaillisten. Producenten hebben naar schatting in totaal ongeveer 132 uur nodig om neutrale verpakkingen te kunnen fabriceren.

Het uurloon wordt geschat op € 45,- voor de aanpassing van de software en de aanpassing van de inkoop en voorraadbeheer en op € 37,- voor het testen van de software voor sigaretten en shagtabak. De detaillist zal vanwege de instroom van nieuwe verpakkingen extra aandacht besteden aan inkoop en voorraadbeheer en verkoop. Het gaat bij detaillisten om alle verkooppunten van tabak. De totale kosten voor de invoering van neutrale verpakkingen komen daarmee ongeveer op € 22.004.000,-. Hoewel deze kosten niet gering zijn, zijn alle regeldrukgevolgen onvermijdelijk en noodzakelijk om te bereiken dat een rookvrije generatie wordt gerealiseerd waarin jongeren en andere kwetsbare groepen worden beschermd tegen de verleiding om te gaan roken of bloot worden gesteld aan de risico's van meerroken. Naar verwachting zullen tabaksfabrikanten daarentegen kosten voor marketing gaan besparen. In landen waar standaardverpakkingen zijn ingevoerd hebben tabaksproducenten juridische procedures aangespannen. Deze procedures hebben in die landen niet tot aanpassing van de regels voor standaardverpakkingen geleid. Het zal in dat geval gaan om enkele procedures van de grootste tabaksproducenten die wellicht doorprocederen tot de hoogste rechter. Juridische procedures zullen extra kosten met zich meebrengen voor de procesvertegenwoordiging en de rechterlijke macht.